

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної роботи

2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Основи логістики»

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітня програма: «Міжнародна логістика і митна справа»

вид дисципліни: обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2021 / 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від "27" серпня 2021 року № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Непрядкіна Наталія Василівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Протокол від "26" серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

(підпис)

Казакова Н.А.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) «Міжнародна логістика і митна справа»

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи)

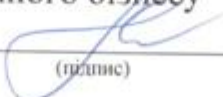

(підпис)

Ханова О.В.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від "26" серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Григорова-Беренда Л.І.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Основи логістики**» складена відповідно до освітньо-професійних програм «Міжнародна логістика і митна справа», підготовки бакалавра за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини

1. Опис навчальної дисципліни

1.1 Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей щодо підготовки та обґрунтування логістичних рішень в основних сферах діяльності підприємства на основі критеріїв мінімізації витрат та підвищення рівня обслуговування споживачів.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування таких загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- формування таких фахових компетентностей:

ФК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/деінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних

відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причиннонаслідкових та просторово-часових зв'язків.

ФК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

ФК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК17. Здатність розробки програм щодо участі України в міжнародно-правовому співробітництві та регулювання митної справи в рамках інтеграційних об'єднань світу з точки зору перетину кордонів на налагодження логістичного середовища всесвіту.

1.3. Кількість кредитів: 4

1.4. Загальна кількість годин 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	
Семестр	
3-й	
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
72 год.	год.
Індивідуальні завдання (год.)	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них (у тому числі міжнародної логістики та митної справи); формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютнофінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій у міжнародної логістики та митної справи.

ПРН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН14. Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

ПРН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції,

закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційноаналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи логістики

Тема 1. Логістика як інструмент ринкової економіки

Поняття і сутність логістики. Походження терміну, сучасні визначення логістики. Передумови та етапи становлення логістики. Мета і завдання логістики. Рівні формування логістики. Досвід зарубіжних країн у застосуванні логістики. Роль логістики у реформуванні економіки України.

Тема 2. Об'єкти логістичного управління та логістичні операції

Об'єкти логістичного управління та логістична діяльність. Характеристика поточних процесів у логістиці. Поняття та показники матеріального потоку. Класифікація матеріальних потоків. Інформаційні потоки та їх класифікація. Фінансові потоки та їх класифікація. Сервісні потоки та їх класифікація. Логістичні операції з матеріальними, інформаційними, фінансовими та сервісними потоками. Загальні схеми взаємодії потоків. Інтегровані логістичні потоки.

Тема 3. Логістична діяльність та логістичні функції

Логістичні процеси і логістична діяльність. Основні види логістичної діяльності. Організація логістичної діяльності. Основні логістичні функції та їх розподіл між різними учасниками логістичного процесу.

Розділ 2. Функціонально-базовий поділ логістики

Тема 4. Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері виробництва

Традиційна і логістична концепції організації виробництва. Внутрішньовиробничі логістичні системи та їх роль в удосконаленні управління виробництвом товарів і послуг. Виштовхувальні та витягувальні системи управління матеріальними потоками у виробничій логістиці. Мікрологістичні системи MRP, MRP I, MRP II, ERP, Kanban, OPT, «Lean Production». Організація постачання матеріальних ресурсів та управління запасами у мікровиробничих логістичних системах. Ефективність застосування логістики при управлінні матеріальними потоками на

виробництві.

Тема 5. Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері обігу

Організація дистрибуції матеріалів та готової продукції. Традиційний і логістичний підходи до управління розподілом. Логістичні канали та логістичні ланцюжки. Внутрішня структура та принципи функціонування каналів розподілу. Логістичні посередники в дистрибуції, їх класифікація та функції. Координація та інтеграція дій логістичних посередників. Проектування дистрибутивних систем. Системи планування матеріальних ресурсів у каналах розподілу. Системи DRP та її модифікація DRP II. Системи швидкого реагування на попит DDT, швидкої реакції QR, планування непереривного поповнення CPR, ефективної реакції на запити споживачів ECR та особливості управління матеріальними потоками у них.

Тема 6. Логістичний підхід до обслуговування споживачів

Поняття логістичного сервісу. Формування сервісних систем. Логістичні принципи обслуговування. Залежність витрат на сервіс від рівня сервісу. Методи оцінки рівня логістичного сервісу. Визначення оптимального рівня сервісу. Логістика сервісного відгуку – SRL.

Тема 7. Склад і транспорт у логістиці

Роль складів при виробництві і розподілі продукції. Сучасні тенденції формування складської мережі підприємства. Розподільні центри та їх розміщення. Забезпечення єдності складського процесу з транспортним. Логістична оцінка видів транспорту. Вибір перевізника.

Тема 8. Закупівельна логістика

Логістика закупівель. Управління поставками. Оцінка джерела (постачальника). Опис бізнес-процесу закупівлі.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні основи логістики												
Тема 1. Логістика як інструмент ринкової економіки	16	4	2			10						
Тема 2. Об'єкти логістичного управління та логістичні операції	16	4	2			10						
Тема 3. Логістична діяльність та логістичні функції	16	4	2			10						
Разом за розділом 1	48	12	6			30						

Розділ 2. Функціонально-базовий поділ логістики												
Тема 4. Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері виробництва	14	4	2			8						
Тема 5. Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері обігу	14	4	2			8						
Тема 6. Логістичний підхід до обслуговування споживачів	14	4	2			8						
Тема 7. Склад і транспорт у логістиці	14	4	2			8						
Тема 8. Закупівельна логістика	16	4	2			10						
Разом за розділом 2	72	20	10			42						
Усього годин	120	32	16			72						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Логістика як інструмент ринкової економіки	2
2	Об'єкти логістичного управління та логістичні операції	2
3	Логістична діяльність та логістичні функції	2
4	Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері виробництв	2
5	Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері обігу	2
6	Логістичний підхід до обслуговування споживачів	2
7	Склад і транспорт у логістиці	2
8	Закупівельна логістика	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Логістика як інструмент ринкової економіки Опрацювання додаткової рекомендованої літератури за темою з метою	10

	підготовки до підсумкового семестрового контролю	
2	Об'єкти логістичного управління та логістичні операції Опрацювання додаткової рекомендованої літератури за темою з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю	10
3	Логістична діяльність та логістичні функції За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити питання теми з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю	10
4	Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері виробництва Проектування логістичних ланцюгів у внутрішньому середовищі підприємства	8
5	Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері обігу Проектування логістичних ланцюгів системи дистрибуції	8
6	Логістичний підхід до обслуговування споживачів Ситуаційне завдання	8
7	Склад і транспорт у логістиці Ситуаційне завдання	8
8	Закупівельна логістика Ситуаційне завдання	10
	Разом	72

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

7. Методи навчання

Лекція як поєднання словесних, наочних, індуктивних, дедуктивних, пояснювально-ілюстративних методів навчання, бесіди, дискусії.

Практичне заняття як поєднання методу кейсів, проблемного підходу, евристичного, дослідницького та проектного методів.

Застосування інтерактивних засобів навчання через використання навчальної платформи LMS Moodle та Zoom, а також їхніх можливостей, зокрема: інтерактивні технології кооперативного та колективно-групового навчання, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань, робота в малих групах, діалог, синтез думок, спільний проект, пошук інформації, кейс-метод, дискусія, дебати.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Основи логістики» застосовуються такі методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на семінарських заняттях і лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі тестування, тощо (для студентів денної форми навчання).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення оцінки за розділ і враховуються при визначенні підсумкової оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на семінарських заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння розділів (поточний контроль).

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання;
- розв'язування практичних завдань;
- виконання творчих завдань;
- аналіз ситуативних кейсів.

Завданням поточного контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час засвоєння окремого розділу дисципліни. Розділ - це логічно завершена частина теоретичного та практичного навчального матеріалу з навчальної дисципліни. Кожен окремий розділ включає семінарські заняття, завдання для самостійної роботи, письмові контрольні роботи тощо. Оцінка за розділ - це сума балів, отриманих студентом за виконання всіх видів робіт, передбачених цим розділом.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять. Сума балів, які студент може набрати за поточним контролем, дорівнює 60.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на екзамені.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в строки, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни «Основи логістики».

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума оцінок за розділами та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів поточного і підсумкового семестрового контролю складає 100.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення **екзамену**. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

Поточний контроль – 60 балів, з них:

- 20 балів (поточний тестовий контроль);

- 30 балів (активна робота на семінарських заняттях, що передбачає вирішення практичних завдань);

- 10 балів (підготовка 2 презентацій із доповіддю за зазначеними темами, кожна з яких має вагу в 5 балів).

Підсумковий контроль – 40 балів, з них:

- 10 балів (теоретичне питання);

- 10 балів (надати визначення 2 поняттям, кожне з яких має вагу в 5 балів);

- 10 балів (10 тестових питань);

- 10 балів (практичне завдання).

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму складання екзамену (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну правильну відповідь).

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну правильну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі, режим доступу:

<https://dist.karazin.ua/moodle/mod/quiz/view.php?id=65557>

9. Схема нарахування балів

для студентів денної та заочної (дистанційної) форм навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання			Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Разом		
T1-T3	T4-T8			
20	40	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Марченко В.М., Шутюк В.В. Логістика: підручник. К.: Видавничий дім «Артек», 2018. 312 с.

2. Шехтер Д. Логистика. Искусство управления цепочками поставок. Журнал исследований социальной политики, 2015. 315 с.

3. Логістика: навчальний посібник для студентів галузі знань 0306 "Менеджмент і адміністрування" всіх форм навчання / К. В. Мельникова, Т. О. Колодізева, О. В. Авраменко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Ястремської О. М. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 272 с.

4. Мерфи Пол. Р., Вуд. Дональд Ф. Современная логистика, 8-е изд.: пер. с англ. – М.: ООО «И.Д. Вильямс», 2017. 720 с.: ил.

5. Основы логистики : учебное пособие / С.А. Черникова; М-во с.-х. РФ, федеральное гос. бюджетное образов. учреждение высшего образов. «Пермский гос. аграрно-технолог. ун-т им. акад. Д.Н. Прянишникова». – Пермь : ИПЦ «Прокрость», 2018. 240 с.

Допоміжна література

1. Шумаев, В. А. Основы логистики : учеб. пособие. М. : Юридический институт МИИТ, 2016. 314 с.

2. Браун Марк Г. Сбалансированная система показателей: на маршруте внедрения; Пер. с англ. - М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. 226 с.

3. Marc Levinson The Box: How the Shipping Container Made the World Smaller and the World Economy Bigger, 2008. 400 pp.

4. Логістика: теорія та практика: навч. посіб. / Кислий В.М., Біловодська О.А., Олефіренко О.М., Соляник О.М. – К.: Центр учбової літератури, 2010, 360 с.

5. Окландер М.А. Логістика: Підручник з грифом МОН України. Київ: Центр учбової літератури, 2008, 346 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт електронного видавництва «Порты Украины». URL: <http://ports.com.ua>.

2. Брагінський В. В. Розвиток транспортно-логістичної системи як форма реалізації транзитного потенціалу. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Braginskiy.pdf>.

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

4. Брагінський В. В. Розвиток транспортно-логістичної системи як форма реалізації транзитного потенціалу України. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Braginskiy.pdf>.

5. Офіційний веб-сайт Світового банку. URL: <http://lpi.worldbank.org>.

6. Малюта Л. Я., Шерстюк Р. П. Курс лекцій з дисципліни «Логістика» [Електронний ресурс] / Л. Я. Малюта, Р. П. Шерстюк // Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – 2017. – 120 с. URL: <https://dl.tntu.edu.ua>.

7. Information Society Statistics / European Commission Statistics database.
URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/information-society/statistics-illustrated>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

- дистанційно на платформі Moodle (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1663>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі, режим доступу:

<https://dist.karazin.ua/moodle/mod/quiz/view.php?id=65557>